

Hans Hedtofts tale ved Rigsdagens åbning

Taler

Hans Hedtoft
Statsminister

Dato

3. oktober 1950

Sted

Christiansborg

I overensstemmelse med § 40 i Danmarks riges grundlov har Hans Majestæt Kongen ved åbent brev af 25. september 1950 indkaldt til en ordentlig rigsdagssamling, der i henhold til kongens bestemmelse skal åbnes i dag. Ved reskript af 2. oktober 1950 har Hans Majestæt Kongen overdraget mig at åbne denne i dag sammentrædende rigsdag og at foranledige det i så henseende videre fornødne. Dette sker herved. I kongens navn erklærer jeg den ordentlige rigsdagssamling for åbnet.

Jeg skal herefter tillade mig at fremsætte nogle udtalelser om de retningslinier, efter hvilke ministeriet agter at virke og søge samarbejde med rigsdagen i denne samling.

Ministeriet lægger vægt på, at Danmark deltager i det internationale samarbejde og påtager sig de opgaver, der følger af vort medlemskab i De Forenede Nationer, Det europæiske Råd og Den europæiske Samarbejdsorganisation i Paris. Samvirket med de andre nordiske lande vil blive videreført og søgt yderligere udviklet.

Ministeriet agter fortsat at søge Danmarks stilling på det sikkerhedspolitiske område tilrettelagt i overensstemmelse med landets deltagelse i Den nordatlantiske Traktat. Samarbejdet med traktatens øvrige deltagere vil blive yderligere udviklet i fredens interesse.

Opbygningen af Danmarks forsvar vil indenfor de rammer, som vedtages af rigsdagen, blive fremmet med det formål snarest muligt at nå frem til en forsvarsstyrke, der er i stand til at løse de opgaver, som naturligt påhviler Danmark som medlem af De Forenede Nationer og af Den nordatlantiske Traktats organisation.

Med hensyn til Sydslesvig vil ministeriet fortsat følge de politiske retningslinier, hvorom der består enighed mellem rigsdagens demokratiske partier. Det er ministeriets håb, at der også i fremtiden vil kunne skabes samling om en politik med det formål at sikre de dansksindede sydslesvigere en nationalt betrygget tilværelse under frie og demokratiske forhold i deres hjemstavn og samtidig at udvikle et godt naboskab til Tyskland. Ministeriet vil fortsat virke for at søge flygtningebyrden i Sydslesvig lettet og vil som hidtil støtte det danske kulturelle arbejde syd for grænsen.

Ministeriet vil ligeledes bestræbe sig på at udvikle de venskabelige økonomiske forbindelser med udlandet til gavn for alle vore erhverv.

En fortsat deltagelse i det europæiske økonomiske samarbejde, hvortil Amerikas Forenede Stater yder sin betydningsfulde bistand, vil efter ministeriets opfattelse være af afgørende betydning for Danmarks muligheder for at løse de økonomiske problemer, som landet står overfor. Den i øjeblikket nødvendige regulering af udenrigshandelen vil blive søgt gennemført under størst mulig hensyntagen til Danmarks forpligtelser som deltager i dette samarbejde.

Forslag til beslutning om Danmarks ratifikation af overenskomsten om Den europæiske Betalingsunion, der værdifuldt vil kunne støtte den gradvise gennemførelse af et friere handelssamkvem i Europa, vil blive fremlagt i denne samling.

Man vil fra dansk side deltage i samarbejdet indenfor De Forenede Nationer til fremme af den økonomiske udvikling i tilbagestående lande.

Danmark vil under de internationale toldforhandlinger i Torquay deltage i de fortsatte bestræbelser på at hidføre en nedsættelse af toldtarifferne, som navnlig i visse lande er så høje, at de virker hemmende på den internationale handel.

Ved samlingens åbning i dag er dersom bekendt endnu ikke valgt repræsentanter for Færøerne til folketinget. Valget finder sted den 14. d. m.

Ministeriet vil fortsat i samarbejde med det færøske styre søge det færøske samfundsliv videreudviklet. Med hensyn til Færøernes interesse i fiskeriet under Grønland må det være målet under de kommende forhandlinger på grundlag af den grønlandske lovgivning at søge de færøske fiskeres deltagelse i dette fiskeri

tilrettelagt på en for alle parter tilfredsstillende måde.

De forenede grønlandske landsråd har på mødet i sommer enstemmigt givet udtryk for landsrådenes tilslutning til og taknemlighed over de retningslinier for Grønlands fremtidige sociale, samfundsøkonomiske, politiske, kulturelle og administrative udvikling, der er kommet til udtryk i Grønlandskommissionens betænkning og i det store grønlandske lovkompleks, der blev gennemført i foråret.

Det kommende år vil være præget af det allerede påbegyndte arbejde med de forslag, som Grønlandskommissionen har fremsat, og rigsdagen vil bl.a. ved ministeriets samarbejde med rigsdagens Grønlandsudvalg og gennem forelæggelsen af bevillingsforslag få lejlighed til at tage stilling til dette arbejde.

Der vil i denne rigsdagssamling blive fremsat forslag til en retsplejelov og en kriminallov for Grønland; forslaget til disse to love har været forelagt for og er godkendt af de forenede grønlandske landsråd i sommer.

Det er ministeriets forventning, at der i løbet af rigsdagssamlingen vil kunne foreligge detaljerede planer for Den kgl. grønlandske Handels udskillelse fra administrationen, således at der åbnes mulighed for, at det private danske initiativ kan gøre en indsats i det grønlandske samfund.

Bestræbelserne for at fremme forfatningskommissionens arbejde, således at der i grundlovens jubilæumsår kunne foreligge en på bredt grundlag tiltrådt plan for et nyt forslag, førte ikke til noget resultat. Ministeriet, der fortsat må fremhæve nødvendigheden af en forfatningsændring, vil tage initiativ til en undersøgelse af mulighederne for en fortsættelse af forfatningskommissionens arbejde.

I det sidste år er genopbygningen ført langt frem. Investeringerne er øget væsentligt, og produktionen er yderligere steget stærkt, især indenfor landbrug og industri. Der er herved opnået fuld udnyttelse af alle produktionsfaktorer og en høj og produktiv beskæftigelse. For ministeriet vil det være magtpåliggende at søge disse resultater fastholdt.

Den forbedring af Danmarks betalingsbalance, som fandt sted i løbet af 1949, er i indeværende år afløst af en tendens til voksende underskud. Årsagen hertil er først og fremmest stærkt stigende priser på importvarer, samtidig med at vore

eksportpriser har været uforandrede eller faldende. Den nødvendige udbygning af vort lands militære forsvarsberedskab vil betyde et yderligere pres på betalingsbalancen.

For at modvirke denne udvikling tilbageførtes den 8. august forskellige vareområder fra friliste til bunden liste, og for at sikre, at den herved frigjorte efterspørgsel ikke blev rettet mod andre varer, fremsattes forslag om visse indirekte skatter og afgifter. Samtidig fremsattes forslag om en værneskat og et forsvarslån til dækning af civile og militære forsvarsudgifter til et beløb af 350 mill. kr.

Ministeriets skatteforslag blev ikke gennemført før valget, og forhandlinger herom samt om de foretagne overførsler til bunden liste må nu optages. I de sidste par måneder er tendensen til underskud på betalingsbalancen yderligere øget, og ministeriet mener fortsat, at det for at stabilisere valutastillingen er nødvendigt at fastholde en vis importregulering og at søge gennemført en finanspolitik med betydeligt overskud på statsregnskabet.

Overskuddet på statens finanser må tilvejebringes både ved besparelser og ved skatter og afgifter. I en tid, hvor der stilles krav til befolkningen om dækning af nye udgifter, og hvor en truende udvikling i valutastillingen må afværges, vil det for stat og kommuner være påkrævet at søge udgifterne begrænset til det strengt nødvendige, dog uden forringelse af vor sociale standard. Det igangværende arbejde i spareudvalget bør snarest tilendebringes.

Ministeriet tillægger det stor betydning, at der til stadighed er en sådan likviditet tilstede i samfundet, at de fornødne investeringer kan gennemføres. Offentlige og offentligt støttede investeringer må under de herskende forhold begrænses på en sådan måde, at der bliver mulighed for de ønskelige produktive investeringer indenfor de rammer, som sættes af tilgangen af materialer og arbejdskraft. Dette vil sammen med det tilsigtede overskud på statens budget medføre en lettelse i statens likviditet.

Efter at skattekommissionens arbejde nu er tilendebragt, må en reform af vor skattelovgivning søges gennemført. Der vil blive fremsat et lovforslag, der sikrer, at den nye vurdering til ejendomsskyld ikke medfører forhøjelse af ejendomsskylden til stat og kommune. Også indenfor skattelovgivningen iøvrigt og den sociale lovgivning må utilsigtede virkninger af den nye vurdering

imødegås.

Koreakrigen har betydet nye prisstigninger, som gennem importen øver indflydelse på det danske prisniveau, og virkningerne heraf må begrænses mest muligt. Det må overvejes, om den gældende priskontrol er tilstrækkelig effektiv til at sikre en rolig prisudvikling.

I den nuværende situation, hvor beskæftigelsen er højere end på noget tidligere tidspunkt, må alvorlige bestræbelser rettes imod at sikre den mest effektive produktion. Arbejdet med disse spørgsmål indenfor produktivitetsudvalget og arbejdsmarkedskommissionen må fremskyndes. Særlig vægt må lægges på bestræbelserne for at sikre en større faglig og stedlig bevægelighed af arbejdskraften og en udvidet anvendelse af ufaglært arbejdskraft indenfor produktionen.

På de lokale og faglige områder, hvor der trods det almindelige høje beskæftigelsesniveau fremkommer betydeligere ledighed, må der tilvejebringes arbejdsmuligheder ved hjælp af den bestående beskæftigelseslovgivning.

Det er regeringens hensigt at nedsætte et politisk udvalg med den opgave at behandle lovgivningen vedrørende lejeforhold, boliganvisning og statens støtte til boligbyggeriet. Ministeriet anser det for meget ønskeligt, at disse spørgsmål løses i indeværende samling.

Forslag til lov om skibes bemanning med underordnet besætning og forslag til visse ændringer i lovgivningen om skibes indretning og udrustning m. v. som følge af Danmarks tiltræden af internationale skibsfartskonventioner vil blive genfremsat.

Forslag til sømandslov og forskellige andre love angående søfartsspørgsmål er under udarbejdelse og vil muligt kunne fremsættes i løbet af rigsdagssamlingen.

Det i afvigte rigsdagssamling af landstinget vedtagne forslag til lov om kvalitetskontrol med fisk og fiskevarer vil blive genfremsat, og der vil på grundlag af en kommissionsbetænkning blive fremsat forslag til lov om saltvandsfiskeri, lov om ferskvandsfiskeri og lov om fiskeriet i Randers fjord og Gudena.

Endelig vil der fremkomme forslag om ratifikation af den i Washington i februar måned 1949 vedtagne konvention om fiskeriet i det nordvestlige Atlanterhav.

Såsnart ungdomsskolekommissionens betænkning foreligger, kan der ventes fremsat forslag om ændringer til loven om ungdomsskoler for den ufaglærte ungdom og forslag om ændring af aftenskoleloven, loven om landbrugsfaglig undervisning og efterskoleloven.

Forslaget om ændringer i og tilføjelser til straffelovens kapitler 12 og 13 om forbrydelser mod statens selvstændighed og sikkerhed, forslaget om ændring af reglerne om fortabelse af rettigheder som følge af straf samt forslaget om ændring i adoptionsloven vil blive genfremsat.

Endvidere vil der blive fremsat forslag til en ny arvelov, bygget på det af arvelovskommissionen udarbejdede udkast.

Lovforslag vedrørende ændring i politiets ledelse agtes fremsat, såsnart det herom nedsatte udvalg har afsluttet sit arbejde, og forslag til en ny fremmedlov, der har afventet dette udvalgs arbejde, vil samtidig kunne fremsættes.

Endvidere agtes fremsat forslag til ændringer i retsplejeloven og motorloven. I anledning af den fra forskellig side fremsatte kritik af de former, hvorunder offentlige indsamlinger finder sted, overvejer man mulighederne for en videregående kontrol fra det offentliges side med sådanne indsamlinger.

De af ministeriet i sidste rigsdagssamling forelagte lovforslag om arbejderbeskyttelse, om bosætningslån og om ændringer i forsorgsloven vedrørende øget offentlig støtte til institutioner for børneforsorg vil blive genfremsat.

Under hensyn til, at alders- og invaliderentemodtagere først får fuld dækning for den siden 1. april stedfundne prisstigning fra begyndelsen af næste finansår, vil der til udligning heraf blive søgt gennemført et ekstraordinært tillæg.

Der vil blive fremsat forslag om ændring i bestemmelserne om kommunehjælpens retsvirkninger. Loven om husmoderafløsningen vil blive optaget til revision. Ministeriet overvejer, hvorvidt der er anledning til at

forbedre mødrenes sociale forhold, herunder en forbedring af reglerne om barselhvile for kvinder, der arbejder i erhvervslivet.

Ministeriet vil fortsat tilstræbe at samle alle ansvarsbevidste demokratiske kræfter til løsning af tidens fornemste opgave: udadtil at befæste rigets frihed og selvstændighed og fremme mellemfolkeligt samarbejde og forståelse mellem nationerne, indadtil at fortsætte genopbygningen til sikring af produktion og beskæftigelse, til bevarelse af hjemmenes tryghed og til virkeliggørelse af nye fremskridt.

Uanset den forskel i opfattelser og interesser, som overfor de enkelte problemer naturligt må gøre sig gældende, er det ministeriets håb, at hensynet til de store fælles mål, der forener alle de demokratiske partier, vil muliggøre et frugtbart samvirke til gavn for det danske rige.

I dette håb beder jeg rigsdagens medlemmer indlede samlingen med et leve for vort fædreland: Danmark leve!

(Medlemmerne besvarede statsministerens leve med et trefoldigt hurra).

Kilde

rigsdagstidende.dk

Kildetype

Dokumentation på online medie

Tags

Folketingstale, Socialdemokratiet, Åbningstale

URI

<https://www.dansketaler.dk/tale/hans-hedtofts-tale-ved-rigsdagens-abning>